

Godterier i min barndom

TEKST OG FOTO: LISBETH AKERHOLT

Jeg hadde min barndom i Sandefjord i 1960-åra. Min spede begynnelse til å bli en skikkelig godtegris var mammas forsøk på å la meg smake sjokolade. Det var lenge før skolealder. Det ble spyttet fort ut igjen! Sånt griseri ville ikke jeg ha. Mamma ble litt lettet, tror jeg.

Sennere lærte jeg å sette pris på godteri, masse og forskjellig godteri. Alf Buer hadde dagligvarebutikk midt i Pukkestad. Der ble jeg en godt kjent kunde sammen med vennene i distriktet. Etter hvert overtok Karl S. Hansen. Lenger oppe i bakken var kiosken til Hamer, nemlig «Støiten». Det var som å komme inn i himmelen for alle oss godtefriser. Vi halet ut tiden og brukte lang tid på å bestemme oss for hva vi skulle kjøpe for vekslpengene vi hadde fått hjemme til lørdagsgodt. Og Hamer med frue bak disken, hadde en veldig tålmodighet med oss. Den kiosken hadde små kunder fra fjern og nær. Virik, Hauan og Kathrineborg var store områder for oss den gangen.

Best husker jeg fotballkjærlighet på pinne. Den røde med bringebærsmak var nok min favoritt. Men jeg kunne til nød smake den sorte med lakrissmak eller den brune med karamellsmak. Smørbukk karamell husker jeg også godt. Men den var litt vanskelig å spise, den hang så fast i tennene. Nesten som lim. Vi ungene fikk teken etter hvert. Bringebærdrops var også godt. Var du så heldig å ha tilgang på en hel pose, så ble en veldig sår i gommen etter hvert. Et kjært og udødelig minne er boksen med Sweet-Heart drops. Kongen av

Danmark-drops var voksendrops. Kamferdrops var sånn soom gamle damer hadde i veska, eller soom gamle onkler hadde i lomma på dressjakka. De kom gjerne fram etter kaffe og røyk. Tydeligvis gode til å døyve vond smak i munnen.

IFA derimot likte vi godt. Innholdet i esken gikk ned på høykant. Vi kikket litt på «han derre syng-gubben» bak på esken og lurte på hvorfor det var bilde av ham

der. Vi lærte etter hvert hvem operasangeren Ivar F. Andresen var. Toy ble vi tidlig kjent med. Klarte vi å få alle bitene inn i

munnen på en gang, så var det en liten bragd. Spesielt fra den store pakka. Tror det var 12 biter. I den lille var det seks biter. De store guttene var best til å blåse bobler. Vi som var litt mindre prøvde så godt vi kunne, men bobla sprakk fort og la seg rundt nese og munn. Vi klarte det bedre etter hvert. En av de store jentene måtte klippe håret etter å ha prestert en kjempeboble

FØR OG NÅ

Innehaver Elsa Asbjørnsen med sin betjening på «Fruktlageret» nederst i Storgata i femtiårene, da godterier og frukt ikke var noe selvsagt. Men fristelsene i kasser og hyller var store!
FOTO: GUNNAR ASBJØRNSSENS ALBUM

som la seg pent rundt fjeset. Det lange håret hun hadde spart til lenge ble kort guttesveis en stund framover. Sweetmint var et annet godt merke. Stimorol kom med en slags blågrønn farge. Det var litt spennende. Annen tyggis var jo hvit. Etter hvert kom Hubba Bubba. Med den klarte vi nesten å blåse ballongstørrelse.

En gang hadde pappa vært i Italia. Der hadde han kjøpt med seg italienske seigmenn. De ble aldri noen favoritt. Jeg prøvde å dele dem med vennene i gata, men det slo ikke an. Det var nemlig som å tygge strikk. Lakrislisser var veldig godt. Og mange jenter likte best de røde lissene med jordbærsmak. Det ble en del kapp-

spising. Alle lissene fortest mulig ned. Så mange som mulig i slengen. Etterpå «bodde» vi nesten på do. Det slo seg litt på magen, egentlig.

Når eldre i familien kom på besøk, dro de gjerne en plate med Firkløver opp av vesken. Det var godt det også. Bruspulver var en annen favoritt. Det var rett og slett herlig å kjenne brusingen heft opp i nesen. Da tivoli kom til byen, fikk vi tigget til oss en tur ned på Tivolitomt. Der var det mye spennende. Av godteri gikk det nok mest i popcorn og sukkerspinn.

Landstadgate

TEKST: HARALD FEVANG
FOTO: OTTO AAGESEN
POSTKORT: ERIC SANDTRØS SAMLING

Det gamle postkortet til venstre viser siste del av Landstadgate, som i sin tid endte i Prinsensgate rett ved det som var en åpen bekk populært kalt Rukla. Gaten som starter ved Landstads plass tett ved Sandar Kirke, ble anlagt i 1901. Gaten ble navngitt i ærbødighet og til minne om den kjente salmedikteren og presten M.B. Landstad, som fra 1859 til 1977 virket i daværende Sandehered Kirke. Han var dengang midt i sitt arbeide med å samle de viktigste salmene til en nasjonal salmebok, som senere skulle bli kjent i hele Norge som Landstads Salmebok.

Boken ble ferdig og godkjent til almen bruk i 1869,

og ble de neste hundre år en kjent og kjær liten bok i hjem, skole og kirke. Mange kjenner igjen boken som en vanlig gave fra familie og venner på konfirmasjonsdagen, og gjennom generasjonene var den også både til glede og plage for mange unge gjennom alle de salmer som skulle pugges som utenat-lekser. Samlet sett er nok Landstad den mest kjente av distriktets prester, idet han i ettertid har blitt vurdert som en av Norges største kulturpersonligheter i folkelitteraturen.

Bildet til venstre viser gaten samme sted i dag 110 år etter at gaten fikk sitt nåværende navn, etter tidligere å ha vært kjent som Armgaden.

Saker
og ting
som setter
minnene
i sving

Har du noe fra Cathrinehom?

TEKST OG FOTO: SVEN ERIK LUND

Denne kjelen i emalje-belagt stål kom til vår husholdning sent på 1960-tallet, og er fortsatt i bruk nesten daglig. Den

er fra serien Lotus, formgitt av Grete Prytz Kittelsen. Hun tegnet en lang rekke gjenstander for Haldenbedriften Cathrineholm, som dessverre ble nedlagt i 1972. Slik gikk det jo med de fleste norske ferdigvareprodusenter som satte preg på våre hjem i 1950-60-70-årene. Cathrineholm vant gullmedalje for design under Triennalen i Milano i 1957, og hadde betydelig eksport, ikke minst til USA. I dag er bedriftens produkter samleobjekter og verdige representanter for norsk design fra nær fortid. Er du eier av et Cathrineholmprodukt, send gjerne noen ord om det til mailadressen nevnt nederst.

En utstilling av Grete Prytz Kittelsens designarbeider pågår nå i Tønsberg.

«Jarilla» av Sandefjord

FOTO VIA RAGNAR IVERSEN

TEKST: HARALD FEVANG

Skipet ble bygget i Kiel for Anders Jahre i 1959. Hun var på 23.057 tdw og var spesialbygget for biltransport fra Tyskland og bulklaster fra USA til Europa. Hun ble i 1977 solgt til greske kjøpere etter å ha seilt inn Nkr.77 millioner i utenlandsk valuta. Skipet ble hugget i Kina i 1984. I 1971 var følgende fra Sandefjord på mønstret skipet: Motormann Sven Petter Thoresen, smører Per Einar Solli og 1. kokk Hans Ivar Hansen.

MINNER
FRA NÆR
FORTID

SANDEFJORD
LOKALHISTORISKE SENTER
på Pukkestad gård

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senters Info-gruppe:

består av redigerer Harald Fevang og medarbeiderne Roar Tollnes, Kirsten Wang Henriksen, Otto Ågesen, Lisbeth Akerholt, Roger Davidsen, Ragnar Iversen, Tore Sandberg, Bjørn Hoelseth, Øistein Bjørvik, Sven Erik Lund og Rolf Vidar Markmanrud. Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154 - sv-er-lu@online.no